

μαρία αγγελίδου

αντώνης παπαθεοδούλου

Καράβια

που δεν φοβήθηκαν

εικονογραφηση
χρήστος κούρτογλου

Πρώτη έκδοση Νοέμβριος 2014
ISBN 978-960-572-045-2

© 2014, Κείμενο Μαρία Αγγελίδου, Αντώνης Παπαθεοδούλου
© 2014, Εικονογράφηση Χρήστος Κούρτογλου – Indynvisuals Collective
© 2014, Εκδόσεις Ίκαρος

Τυπογραφική επιμέλεια: Μαρία Ζουράρη
Στοιχειοθεσία - Σελιδοποίηση: Εκδόσεις Ίκαρος
Εκτύπωση: ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ ΜΠΑΝΟΥ
Βιβλιοδεσία: Δ. Δέδες & Σια Ο.Ε.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με το ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα όλης της αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή οποιοσδήποτε άλλες μεθόδους σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν.2121/1993.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ
Βουλής 4, 105 62, Αθήνα
ΤΗΛ: 210 3225152, FAX: 210 3235262
kids.ikarosbooks.gr

Μαρία Αγγελίδου
Αντώνης Παπαθεοδούλου

Καράβια που δεν φοβήθηκαν

εικονογράφηση: Χρήστος Κούρτογλου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ανδρίας	
<i>Ήταν ένα μισό καράβι...</i>	9
Το δρακοκάραβο του Λέιφ	
<i>Το καράβι που δεν φοβόταν τίποτα</i>	17
Το καράβι του Πυθέα	
<i>Το καράβι που βγήκε στον Ωκεανό... και τον έκανε βιβλίο</i>	29
Πιλάρ	
<i>Το χάρτινο καράβι που κυνηγούσε υποβρύχια</i>	39
Πάραλος	
<i>Το ιερό καράβι της Αθήνας... που πήρε επιβάτη τον Φόβο τον ίδιο</i>	47
Cutty Sark	
<i>Το ιστιοφόρο που τα έβαλε με τον πιο δυνατό άνεμο</i>	55

αδρίας

ήταν ένα μισό καράβι

Καράβι δεν με λες. Δεν έχω πρύμνη, δεν έχω πλώρη, ούτε καρίνα και κατάρτι, ούτε πλήρωμα, ούτε καπετάνιο. Είμαι όμως κι εγώ πλεύσιμο... Μικρό, μαύρο, κακομούτσουνο και με αγκάθια, αλλά πλεύσιμο. Σαν σιδερένιος αχινός που επιπλέει είμαι. Με λένε νάρκη. Και η δουλειά μου είναι να βυθίζω πλοία. Κρύβομαι στα κύματα και μόλις ένα πλοίο πλησιάσει κι αγγίξει τα σιδερένια μου αγκάθια... ΜΠΟΥΜ! – σκάω σαν την πιο δυνατή βόμβα και το στέλνω για πάντα στον πάτο της θάλασσας.

Είναι Οκτώβρης του 1943 και στις θάλασσες, όπως και στις στεριές, μαίνεται ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος. Η ναζιστική Γερμανία πολεμάει σε όλα τα μέτωπα να κατακτήσει τον κόσμο και οι δυνάμεις των Συμμάχων προσπαθούν να αντισταθούν όπως μπορούν. Και συμμετέχω κι εγώ στον πόλεμο, στον ναρκοπόλεμο. Είπαμε μπορεί καράβι να μην είμαι αλλά έχω καράβια πολεμικά ολόδικά μου: ναρκοθέτιδες, που με ρίχνουν

στη θάλασσα μαζί με άλλες νάρκες, και ναρκαλιευτικά που με μαζεύουν.

Και σήμερα οι Γερμανοί –γιατί γερμανική νάρκη είμαι– με έχουν ποντίσει, με έχουν φουντάρει έξω από το νησί της Καλύμνου. Η αποστολή μου είναι να περιμένω ένα πλοίο των Συμμάχων. Ένα πλοίο ελληνικό. Ένα αντιτορπιλικό. Αδρία το λένε κι έχει γράψει ήδη ιστορία με το θάρρος και τον ηρωισμό των αξιωματικών και των ναυτών του. Δεν πρόλαβαν καλά καλά να το παραλάβουν το πλοίο τους στην Αγγλία οι Έλληνες ναυτικοί και αμέσως το βάφτισαν Αδρία, σάλπαραν και ρίχτηκαν στον πόλεμο. Τα έβαλαν με γερμανικά πλοία, υποβρύχια και αεροπλάνα, έδωσαν μάχες άνισες και τις κέρδισαν, έσωσαν ναυαγούς, συμμετείχαν σε αποβάσεις και σε δύσκολες αποστολές σε ακόμα πιο δύσκολες θάλασσες. Μέσα σε μερικούς μήνες έγιναν ο φόβος και τρόμος μας. Ως κι ο στόλος των συμμάχων μας, των Ιταλών, μπροστά στον Αδρία παραδόθηκε.

Αυτό το αντιτορπιλικό με έχουν βάλει οι Γερμανοί να περιμένω. Και έχω διαταγές να το βυθίσω. Όμως εγώ λέω να κάνω κάτι άλλο: Αντί να το βυθίσω, λέω να γράψω μια ιστορία. Μάλλον όχι. Ας μην αδικώ τέτοιο σπουδαίο αντίπαλο που μου έλαχε. Δεν θα τη γράψω εγώ την ιστορία. Την ιστορία θα τη γράψουν ο κυβερνήτης, οι αξιωματικοί κι οι ναύτες του Αδρία, όλοι μαζί κι ο καθένας ξεχωριστά. Εγώ, όμως, θα την αρχίσω. Και δεν είμαι συγγραφέας για να αρχίζω τις ιστορίες μου με «μια φορά κι έναν καιρό». Εγώ είμαι νάρκη! Κι οι δικές μου ιστορίες αρχίζουν απότομα· με ένα ΜΠΟΥΜ!

ΜΠΟΥΜ! Μια τρομακτική έκρηξη ακούγεται πάνω στον

Αδρία. Είναι δέκα τη νύχτα της 22ας Οκτωβρίου του 1943. Ο Αδρίας μαζί με το αγγλικό αντιτορπιλικό Χέργουορθ πλέουν ανοιχτά της Καλύμνου. Δεν έχουν πάει εκεί για να κρυφτούν. Ίσα ίσα. Η αποστολή τους είναι να κάνουν φασαρία. Πολλή φασαρία. Να ρίξουν με τα κανόνια τους και να τραβήξουν την προσοχή των Γερμανών· να τρέξουν όλα τα γερμανικά πλοία και αεροπλάνα στην Κάλυμνο για να τα βάλουν μαζί τους κι έτσι να μην προσέξουν δυο άλλα αντιτορπιλικά των Συμμάχων που θα επιχειρήσουν να φτάσουν κρυφά μέχρι τη Λέρο, και να δώσουν βοήθεια στους στρατιώτες που βρίσκονται εκεί. Είναι η δεύτερη μέρα που το προσπαθούν. Την προηγούμενη δέχτηκαν επίθεση από τα τρομερά στούκας, τα γερμανικά αεροπλάνα που βουτάνε κάθετα από τον ουρανό και βομβαρδίζουν. Όμως ο Αδρίας, με έμπειρους ελιγμούς γλύτωσε από όλες τις βόμβες τους και το Χέργουορθ με ένα καπνογόνο κατάφερε να μπερδέψει τους πιλότους.

Ούτε και σήμερα όμως θα τα καταφέρουν. Γιατί αυτό το «ΜΠΟΥΜ!» είμαι εγώ. Η νάρκη! Ο Αδρίας, μέσα στο σκοτάδι, έπεσε πάνω μου κι εγώ του τίναξα την πλώρη στον αέρα. Φωτιά και καπνοί και πίδακες νερού και κομμάτια σίδερο πετάγονται παντού. Τα ίδια του τα κανόνια εκτοξεύονται, πέφτουν πάνω στη γέφυρα του πλοίου και την καταστρέφουν. Το Χέργουορθ πλησιάζει τον Αδρία για να βοηθήσει αλλά πέφτει κι εκείνο σε νάρκη, κόβεται στα δυο και βουλιάζει αμέσως. Ο Αδρίας έχει μείνει ολομόναχος. Οι ναύτες του παλεύουν με το νερό, που μπαίνει από παντού, και τρέχουν να βοηθήσουν τους τραυματίες. Η πλώρη του έχει κοπεί τελείως και το καράβι έχει μείνει μισό.

Και κάπως έτσι οι ιστορίες των πολεμικών караβιών τελειώνουν. Τα καράβια βυθίζονται στα κρύα νερά, οι ναύτες ναυαγούν, οι μάχες χάνονται για πάντα. Όταν είσαι νάρκη έχεις δει πολλές τέτοιες ιστορίες. Όμως αυτή είναι αλλιώτικη. Είναι η ιστορία του Αδρία. Και δεν τελειώνει έτσι. Έτσι αρχίζει...

Μπορεί σχεδόν όλα να έχουν χαθεί, όμως το μισό καράβι, ο Αδρίας, έχει ακόμη τα πιο σημαντικά: γενναίο πλήρωμα και μηχανές που δεν έχουν πάθει τίποτε γιατί βρίσκονται στην πρύμνη του. Μαζεύει τους ναυαγούς του και τους ναυαγούς του Χέργουορθ, ρίχνει σχεδίες στη θάλασσα μήπως υπάρχουν κι άλλοι, βάζει μπρος τις μηχανές, και χωρίς πλήρη βάζει πλήρη, για να ξεφύγει από το ναρκοπέδιο και να κρυφτεί στις ακτές της Τουρκίας.

Χωρίς χάρτες και πυξίδα –γιατί όλα έχουν καταστραφεί– με οδηγό μόνο τα αστέρια στον ουρανό και πλέοντας μισός, μέσα στη νύχτα, μπάζοντας συνεχώς νερά, ο Αδρίας φτάνει απέναντι από την Κάλυμνο, στο Γκιουμουσλούκ. Οι ναύτες του βγαίνουν στη στεριά· θάβουν τους νεκρούς τους, δένουν τις πληγές των τραυματισμένων αλλά και τις δικές του πληγές, επισκευάζουν ό,τι μπορούν, και κλείνουν όσο καλύτερα γίνεται την κομμένη του πλήρη να μην μπάζει νερά.

Και ο Αδρίας... ξανασαλπάρει! Κάνει μισός ένα ταξίδι που είναι μεγάλο και δύσκολο ακόμα και για ολόκληρο καράβι. Ένα ταξίδι 730 ναυτικών μιλίων. Στις 6 Δεκεμβρίου, ανήμερα του Αγίου Νικολάου του προστάτη των ναυτικών, φτάνει στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας. Μπαίνοντας τον περιμένουν όλα τα συμ-

μαχικά πολεμικά: αγγλικά, γαλλικά, πολωνέζικα, ολλανδικά και ελληνικά καράβια, με τους αξιωματικούς και τους ναύτες τους να χειροκροτούν και να ζητωκραυγάζουν. Με τους σηματοωρούς τους να στέλνουν συγχαρητήρια μηνύματα το ένα μετά το άλλο, καλωσορίζουν το καράβι που έρχεται μισό, για να εμψυχώσει τα καράβια τα ολόκληρα. Να τα κάνει να πιστέψουν πως ό,τι κι αν συμβεί μπορούν να τα καταφέρουν. Να νικήσουν. Να διώξουν τους κατακτητές. Να κερδίσουν και πάλι την ελευθερία.

Και μάλλον τα κατάφερε εκείνη τη μέρα ο Αδρίας. Γιατί οι σύμμαχοι βρήκαν το κουράγιο και μας νίκησαν. Κι ελευθέρωσαν τις στεριές και τις θάλασσές τους. Τα καράβια μας έφυγαν νικημένα από το Αιγαίο. Όμως εγώ δεν είμαι καράβι. Κι έτσι έμεινα εδώ, στον βυθό της θάλασσας της Καλύμνου, εκεί όπου οι ψαράδες ρίχνουν τα δίχτυα τους και οι σφουγγαράδες βουτάνε για σφουγγάρια. Δίπλα στο ναυάγιο του Χέργουορθ και στην πλώρη του μεγάλου μου αντίπαλου, του Αδρία.

Και παρόλο που μου έλαχε να είμαι νάρκη γερμανική, αν ήμουν καράβι, αυτό το καράβι θα ήθελα να 'μαι· αυτό που μπήκε εκείνη τη μέρα στην Αλεξάνδρεια χωρίς την πλώρη του. Ή μάλλον με την πλώρη του. Γιατί πλώρη δεν είναι αυτό το μυτερό που έχουν μπροστά όλα τα καράβια. Όχι. Πλώρη είναι η θέληση να σκίζεις το κύμα και να πηγαίνεις με κάθε καιρό στον προορισμό σου... Κι όσο πιο μεγάλο το κύμα που έρχεται πάνω σου τόσο πιο κόντρα να του πηγαίνεις με τις μηχανές σου στο φουλ, για να φτάσεις όπου εσύ έχεις βά-

λει στόχο. Αυτό είναι που τα καράβια λένε «πλώρη» και οι άνθρωποι το λένε κουράγιο, θάρρος, πείσμα. Και από το μισό καράβι, τον Αδρία δεν έλειπε τίποτε από όλα αυτά. Τίποτε απολύτως.

Α.Π.

Ο Αδρίας δεν υπάρχει πια. Μια σύγχρονη πολεμική φρεγάτα έχει όμως το όνομά του. Η πλώρη του βρίσκεται ακόμη και σήμερα βυθισμένη μαζί με το αντιτορπιλικό Χέργουορθ στον βυθό του Αιγαίου, ανάμεσα στην Κάλυμνο και την Ψέριμο, δύο ναυτικά μίλια βόρεια από το νησάκι Πλάτη.